

ת"פ 32787/08/18 - מדינת ישראל נגד ממאן וחידי, סאמר וחידי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 32787-08-18 מדינת ישראל נ' וחידי(עציר) ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. ממאן וחידי (עציר)
2. סאמר וחידי

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד איריס פיקר

ב"כ הנאשם: עו"ד רן קרויט

גזר דין

רקע

1. הנאשמים הורשעו בהתאם להודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירה של **שוד מזויין** **בחבורה**, לפי סעיף 402(ב) וסעיף 29(א) בחוק העונשין, תשל"ז-1977.
2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 7.8.18 בשעת לילה, הגיעו הנאשמים בקטנוע לתחנת דלק בלוד, כשהם חובשים לראשם קסדות שחורות והנאשם 1 מצויד במברג. טרם הגעתם לתחנה, קיפלו הנאשמים את לוחית הזיהוי של הקטנוע, כך שמספר הרישוי הוסתר כדי למנוע את זיהוי הקטנוע. בהגיעם לתחנת הדלק, המתינו הנאשמים עם הקטנוע בסמוך למשאבה למילוי דלק עד שהמתדלק (להלן: "המתלונן") אשר שהה בתחנה באותה עת, יכנס למשרד התחנה. כעבור זמן קצר, נכנס המתלונן למשרד התחנה. בשלב זה, נכנסו הנאשמים למשרד, נאשם 1 התנפל על המתלונן, אחז בצווארו וחנק אותו, הצמיד את המברג לצווארו ולבטנו של המתלונן ודרש ממנו כסף. המתלונן הוציא ₪ 550 מכיסו והנאשם 2 לקח את הכסף. בהמשך, בעוד הנאשם 1 אחז בצווארו של המתלונן והצמיד את המברג לגרונו ולבטנו, חיפש הנאשם 2 בכיסיו של המתלונן, ומשלא מצא דבר, יצאו הנאשמים ממשרד התחנה ונמלטו עם הקטנוע מהמקום.
3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשמים הודו והורשעו בכתב האישום המתוקן והופנו לקבלת תסקיר שירות המבחן. לא הייתה בין הצדדים הסכמה לעניין העונש.

תסקירי שירות המבחן

עמוד 1

הנאשם 1

4. על פי תסקיר שירות המבחן, הנאשם 1 בן 23, רווק. סיים 12 שנות לימוד. מאז סיום לימודיו עבד באופן לא סדיר בחברת עבודות עפר השייכת לאחיו. צבר חובות כספיים עקב אי עמידה בתשלומים לרכישת רכב ומתנהל נגדו הליך בהוצאה לפועל. לנאשם אין עבר פלילי. הוא מוכר לשירות המבחן מאבחון שערכו בעניינו בחודש מאי 2018 בגין נהיגה תחת השפעת אלכוהול. אז התרשמו מצעיר שזהותו לא מגובשת דיה, הנוטה לטשטש את אורח החיים שאותו מנהל כשמצבו ההתמכרותי לא היה ברור, על רקע שיתוף פעולה חלקי מצדו ואי הגעה לביצוע בדיקות שתן. שירות המבחן התרשם מסיכון במצבו ומהיעדר מודעות לסיכון. הנאשם נדון לצו של"צ, אשר בוטל על ידי בית המשפט לאחר מעצרו בתיק הנוכחי.

במסגרת הליך המעצר, לאור רמת הסיכון במצבו וההתרשמות כי הנאשם יתקשה להיענות לתנאי שחרור לאורך זמן, שירות המבחן לא המליץ תחילה על שחרורו. בהמשך שוחרר לחלופת מעצר אשר נמצאה כמתאימה, אולם לאחר מספר חודשים בתנאי מעצר בית, חזר הנאשם, לבקשתו, למעצר בכליאה לנוכח קשיי המפקחת לנהל את חייה ולהמשיך בעבודתה.

ביחסו לעבירה, הנאשם התקשה בנטילת אחריות להתנהגותו, מסר כי ביצע את העבירה בהיותו תחת השפעת אלכוהול ומתקשה לזכור פרטים אודות ביצועה. כן מסר כי העבירה בוצעה לאחר בילוי במועדון ביחד עם קרוב משפחתו (הנאשם 2), שבמהלכו שתו אלכוהול והגיעו לתחנת הדלק לשם רכישת שתייה אלכוהולית. הנאשם לא התייחס למניעים לעבירה והתייחסותו הייתה שטחית ומטשטשת, כשהוא משליך את האחריות על גורמים חיצוניים כגון צריכת אלכוהול ומתקשה לקשור עצמו לעבירה. שירות המבחן התרשם מגישה מניפולטיבית, כשהעבירה מבטאת תכנון, דבר שאינו עולה בקנה אחד עם מצב שכרות. לצד האמור, הנאשם ביטא חרטה על העבירה והתייחס באופן ראשוני להשלכות מעשיו על קורבן העבירה. בבדיקה שנעשתה עמו באשר לדפוסי שתיית האלכוהול, נוכח דיווחו המתואר וכן הפנייתו הקודמת לשירות המבחן בגין נהיגה תחת השפעת אלכוהול, הנאשם שלל דפוסי שתיית אלכוהול לא מבוקרת.

להתרשמות שירות המבחן, הנאשם מתקשה לשמור על יציבות תפקודית, כשבשנים האחרונות פיתח דפוסים שוליים הבאים לידי ביטוי בהיעדר שגרת יום מתפקדת, צריכת אלכוהול לא מבוקרת, התנהלות כלכלית לא אחראית, התנהלות אימפולסיבית, קושי בוויסות דחפים ובהפעלת שיקול דעת מותאם, כשבפער לכך הנאשם מכחיש דפוסים בעייתיים בהתנהלותו או נזקקות טיפוליות. במסגרת אבחון שירות המבחן, הנאשם התקשה לשתף במצבו, והתקשה לראות את אירוע העבירה כמלמד על התנהלותו הבעייתית בחייו. שירות המבחן התרשם בנוסף כי הנאשם מאופיין בהשלכת אחריות, בנוקשות מחשבתית וקושי בקבלת סמכות ובציות לגבולות חיצוניים. להתרשמותם, ביצוע העבירה לא היה אימפולסיבי, אלא פרי חשיבה מוקדמת ותכנון, כשנעשה שימוש בנשק קר במהלכה. ייתכן ששתיית האלכוהול היוותה גורם מפחית עכבות ופגעה ביכולת השליטה של הנאשם בעצמו. הנאשם מצמצם אחריותו לביצוע העבירה והכחיש דפוסים אלימים ובעייתיים בהתנהלותו. **שירות המבחן קבע קיומו של סיכון להישנות ביצוע עבירות אלימות ברמה בינונית ואם תתחרש אלימות, תוצאותיה צפויות להיות ברמה בינונית אף היא.** כגורמי סיכוי לשיקום, התייחס שירות המבחן לגילו הצעיר, שאיפתו לנהל אורח חיים נורמטיבי והבעת חרטה.

כגורמי סיכון להישנות ביצוע עבירות, התייחס שירות המבחן להתנהלותו האימפולסיבית, קשיי הסתגלות ותפקוד, ניהול קשרים חברתיים שוליים וקשיי לקחת אחריות למצבו, קושי להכיר בחלקיו המכשילים ודפוסיו האלימים ונטיותיו להשליך קשייו על גורמים חיצוניים.

לאור המתואר, שירות המבחן אינו ממליץ על הליך שיקומי-טיפולי וממליץ על ענישה מוחשית וקונקרטית בעלת גבולות ברורים, אשר תחדד עבור הנאשם את גבולות החוק, חומרת העבירה והפגיעה בקורבן העבירה.

הנאשם 2

5. על פי תסקיר שירות המבחן, הנאשם 2 בן 19, מתגורר בבית הוריו. סיים 12 שנות לימוד. ללא עבר פלילי. תיאר התנהלות תקינה לאורך השנים ללא קיומם של קשרים חברתיים שוליים. במסגרת חקירת המעצר התרשם שירות המבחן מנסיגה במצבו ומהתנהלות בעייתית בתקופה שקדמה למעצרו, אך המליץ על שחרורו לאור התרשמות מיכולתה של חלופת המעצר להוות גורם מציב גבול. על הנאשם הוטל צו פיקוח מעצרים למשך שישה חודשים. בתקופת הפיקוח הנאשם שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית בשירות המבחן. הנאשם הגיע לקבוצה בקביעות, מעט להשתתף בשיח הקבוצתי ועלה קושי מצדו לזהות מוקדי סיכון עבורו, ולבחון בחירותיו החברתיות והשוליות.

ביחסו לעבירה, הנאשם צמצם ממידת אחריותו והתקשה להתייחס באופן ביקורתי להתנהגותו. מסר כי ביצוע העבירה היה לאחר בילוי משותף עם קרוב משפחתו (הנאשם 1) במהלכו שני השניים אלוהול. הנאשם קשר בין היותו בגילופין לבין התנהגותו העבריינית. שירות המבחן התרשם מהתייחסות בעייתית של הנאשם, העדר התייחסותו לאלמנטים של תכנון העבירה, חומרתה והפגיעה במתלונן. הניסיונות להעמיק את התייחסותו לנסיבות העבירה לא צלחו, כשהוא מסר שאינו זוכר את התרחשויות אותו היום. לדבריו בתקופת ביצוע העבירה עבד באופן מסודר ולא היה במצוקה כלכלית. הנאשם מסר בנוסף כי נהג לשתות אלוהול בנסיבות חברתיות, הפסיק לשתות אלוהול ביוזמתו ושלל נזקקות טיפולית.

להתרשמות שירות המבחן מדובר בצעיר כבן 19, בעל קווי אישיות בלתי בשלים, אשר מוצא מענה לצרכיו הרגשיים במסגרת קשרים בעייתיים. חשיבתו קונקרטית ומצומצמת כשהוא מתקשה להתייחס למאפיינים עברייניים ופוגעניים באישיותו. **שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה הוא ברמה בינונית וכי אם תתרחש אלימות תוצאותיה צפויות להיות ברמה בינונית אף היא.** כגורמי סיכון מנה שירות המבחן את מאפייני אישיותו הבלתי בשלה, עמדותיו הנוקשות וקשייו להתייחס להתנהגותו העבריינית, באופן שלא אפשר פתח לבחינה מעמיקה יותר של קשריו, קשייו ונסיבות העבירה. בנוסף התייחס שירות המבחן לקשייו של הנאשם להציב לעצמו גבולות פנימיים, שלילתו כל הבעייתיות בהתנהלותו והתנגדותו לבחינת דפוסי שהובילו למעורבותו בעבירה. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן את ההערכה כי מדובר בצעיר ללא ערכים עברייניים מושרשים וכן היותו נעדר הרשעות קודמות.

נוכח קשייו של הנאשם בבחינת מצבו והסתייגותו מהאפשרות לקשר טיפולי, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית-שיקומית והמלצתו היא להטלת עונש קונקרטי ומוחשי שיחדד עבור הנאשם את חומרת התנהגותו והפגיעה בקורבן.

טיעוני הצדדים

6. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד איריס פיקר, מדובר באירוע אחד ומתחם העונש לו עותרת המאשימה בעניינם של שני הנאשמים נע בין 2 ל- 5 שנות מאסר. הערכים המוגנים בעבירת השוד ובפרט שוד של מתדלקים העובדים לפרנסתם בשעות לילה מאוחרות, הם הגנה על הרכוש, על הביטחון הפיזי והנפשי ועל שלמות גופם של עובדי הלילה. לרוב מדובר בעובדים שהם צעירים ויש אינטרס להגן עליהם. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הנאשמים תכננו את העבירה, הגיעו מבעוד מועד כאשר הנאשם 1 מצויד בנשק קר, הגיעו עם קסדות, קיפלו את לוחית הרישוי של הקטנוע במטרה

למנוע את זיהויים והמתינו לרגע המתאים - שהמתלונן יכנס למשרד, כדי לתקוף אותו. הנזק שנגרם בפועל אמנם אינו נזק פיזי, אולם ברור שנגרם נזק רגשי, ויכול היה להיגרם נזק משמעותי יותר באמצעות אותו מברג שהוצמד לצווארו ולבטנו של המתלונן. העבירה בוצעה מתוך כוונה כספית. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה יש לאבחן בין הנאשמים. הנאשם 1 אשר הצטייד במברג, התנפל על המתלונן והצמיד מברג לצווארו ולבטנו של המתלונן, מבוגר יותר בגילו מהנאשם 2. הנאשם 2 אשר לקח את הכסף אותו הוציא המתלונן, חיפש עוד כסף, בעניינו עותרת המאשימה לעונש נמוך מעט יותר. תסקירי שירות המבחן מלמדים בעניינו של הנאשם 1 שמדובר במי שצבר חובות כבדים עקב קניית רכב חדש, ונפתח בעניינו הליך בהוצאה לפועל. ביצע את העבירה בשל כוונה כספית. אמנם אין לנאשם עבר פלילי, אולם הוא מוכר לשירות המבחן מעבירת נהיגה תחת השפעת אלכוהול, ניסו לגבש עבורו תכנית של"צ והוא לא עבר טיפול בתחום האלכוהול. כנראה שיש בעיית אלכוהול, הוא ניתק קשר עם שירות המבחן ולא שיתף פעולה. בעקבות מעצרו בהליך הנוכחי, בוטל צו השל"צ. בהערכת הסיכון של שירות המבחן, התרשמו מסיכון ברמה בינונית למעורבות חוזרת באלימות. בתחילה שקלו להותירו במעצר עד לתום ההליכים ולבסוף שוחרר לחלופה, אך בחלוף הזמן הוא ביקש לחזור לתנאי כליאה. הנאשם התקשה לקחת אחריות לעבירה, מסר שביצע את העבירה כשהיה תחת השפעת אלכוהול ומתקשה לזכור פרטים אודות העבירה. לנאשם מוקד שליטה חיצוני כשהוא מאשים את האלכוהול ואת היעדר הכסף ופחות לוקח אחריות. שירות המבחן התרשם מגישה מניפולטיבית כשביצע העבירה אינו עולה בקנה אחד עם מצב של שכרות. הנאשם מביע חרטה, ולהתרחשות המאשימה מדובר באמירה מהפה אל החוץ. מבחינת סיכויי השיקום, הנאשם מתקשה לשמור על יציבות תעסוקתית, משליך אחריות, צורך אלכוהול באופן לא מבוקר ושירות המבחן ממליץ על הטלת ענישה מוחשית וקונקרטי בעלת גבולות ברורים ואינו בא בהמלצה טיפולית. בעניין הנאשם 2 - מדובר בנאשם צעיר יותר, עובד מזה כחודש בתפקיד עוזר נהג. נעדר עבר פלילי. שירות המבחן התרשם מהתנהלות בעייתית. הנאשם היה בקבוצת עצורי בית, מיעט להשתתף בשיח הקבוצתי, התקשה לזהות מוקדי סיכון וצמצום ממידת מעורבותו. גם נאשם 2 קושר את העבירה לשתיית אלכוהול. שירות המבחן מתרשם ממאפייני אישיות בלתי בשלים, הנאשם מחזיק בעמדות נוקשות ומשליך אחריות. מדובר במי שאינו בעל ערכים עברייניים ולא נפתחו כנגדו תיקים חדשים. בשל הצמצום באחריותו, המליץ שירות המבחן על ענישה קונקרטי. המאשימה עותרת להשית על הנאשם 1 ענישה מעט מעל אמצעו של המתחם, ולגבי הנאשם 2 ענישה פחותה במעט, נוכח גילו הצעיר, היות התסקיר מעט חיובי יותר וחלקו הפחות יחסית בעבירה. מעבר לכך יש להטיל עונש מאסר מותנה ופיצוי למתלונן. כן עותרת המאשימה לחלט את הקטנוע שבאמצעותו בוצעה העבירה, והשבת הכסף המזומן שנתפס למתלונן.

7. לטענת ב"כ הנאשמים, עו"ד רן קרויט, הנאשמים בני דודים, הנאשם 1 יליד 1995 והנאשם 2 יליד 1999, שניהם נעדרו עבר פלילי. המתחם לו עתרה המאשימה מתייחס לנאשמים בעלי עבר פלילי ועונשי מאסר מותנים, כך עולה מהפסיקה. לנאשם 1 יש עבר תעבורתי לא מכביד. הוא שוחרר לחלופת מעצר, חש שהוא נטל על מפקחיו ושב למעצר. לא מדובר באדם שברח. מדובר באירוע נקודתי, די ספונטני וטיפשי. שני הנאשמים מגיעים מרקע כלכלי תקין. מקצועו של הנאשם 1 הוא נהג בובקט, שמרוויח כ-2,000 ₪ ליום עבודה. הוא רווק ללא ילדים ויש לו כסף. שירות המבחן אינו יכול ללמוד על קיומן של בעיות כלכליות כיוון שרכש רכב ולא שילם. בעניין התפקוד התעסוקתי - הנאשם 1 יכול להסתפק במספר ימי עבודה בחודש בשל הרווח היומי בעבודתו. הוא יכול להחליט מתי לעבוד, ומתי לא. אי אפשר להסיק מכך על היעדר תפקוד. הנאשם 2 עבד לאורך כל התקופה כשהוריו אף הם מפרנסים

אותו. הוא מתגורר בבית ולא חסר לו כסף. הנתונים של שירות המבחן אינם נכונים. מדובר במעצר ראשון לשני הנאשמים. אמנם אביו של הנאשם 1 בעל עבר פלילי ועל כן לא יכול לבקרו בבית המעצר והיכולת שלו לפקח עליו פחותה, אך לא נובע מכך שההורים אינם סמכותיים. שני הנאשמים טענו ששתו אלכוהול ופשעו. מדובר בתכנון של פרק זמן קצר טרם ביצוע העבירה, ולא ניתן לקבוע שהם תכננו את העבירה במהלך היום שקדם לעבירה. מדובר באירוע ספונטני בלהט הדקות שקדמו לעבירה. הנאשם 1 הוא אדם נורמטיבי, נתפס בעבירת נהיגה בשכרות, שזו עבירה שמתבצעת על ידי צעירים. הוא סיים 12 שנות לימוד, עובד כשנדרש לכך ואינו מחפש לעצמו הרפתקאות אחרות. עולה מהתסקיר שהנאשם 1 מביע חרטה ומתייחס באופן ראשוני למקום של הקורבן. נראה שלאחר שהתפכחו, הבינו את טיפשות מעשיהם. אין מדובר בשוד בנק, אלא באירוע טיפשי שהכניס את הנאשמים ואת משפחתם למערבולת. אף אחד לא ציפה ששני הנאשמים הללו יעשו דברים מסוג זה ובטח כאשר לא חסר להם דבר. מהתסקיר בעניינו של הנאשם 2 עולה שבקבוצה שבה השתתף הוא היה "סגור". זאת משום שמדובר באדם "סגור" מטבעו, ולכן אין המלצה. התסקיר מתאר שהנאשם 2 למד ועבד, היה במעצר ראשון למשך חודשיים שהיה קשה עבורו. הוא ללא נורמות עברייניות. על אדם כזה אין מקום להשית עונש של 3 שנות מאסר, הוא אינו עבריין ולא רוצים שיהפוך לעבריין וישתחרר ממאסר עם נורמות עברייניות. לאור האמור, עותרת ההגנה להשית על הנאשמים עונש מתון, מתחת למתחם, אף שאין המלצה של שירות המבחן.

8. הנאשמים הביעו צער על מעשיהם.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

9. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

10. במקרה דנן, **הערכים החברתיים** אשר נפגעו הם שלווה חיו, ביטחון, שלמות גופו וקניינו של אדם, כמו גם שמירה על הסדר הציבורי. עבירת השוד מאגדת בקרבה את הפן האלים עם הפן הרכושי, ויש בה איום מובנה לגופו, לכבודו, לקניינו ולשלווה נפשו של הקורבן. עבירת השוד מתבצעת מתוך מטרה להשיג רווח קל בדרך עבריינית, תוך איום או פגיעה באנשים תמימים. עבירה זו פוגעת בסדר הציבורי ובתחושת הביטחון של הציבור. תחושת האימה וחוסר האונים שבה שרוי קרבן עבירת השוד, והחשש לחייו, מותירים בו לא פעם צלקות נפשיות חמורות לאורך תקופה ארוכה ומערערים את ביטחונו האישי (ראו דברי כב' השופט רובינשטיין בע"פ 8660/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (17.5.11), וכן דברי כב' השופט ג'וראן בע"פ 9094/12 **טספאי נ' מדינת ישראל** [28.4.13] ובע"פ 9079/16 **מיארה נ' מדינת ישראל** [9.3.17]).

11. בחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף בינוני, וזאת נוכח העובדה שהנאשמים הגיעו בשעת לילה כשהם מצוידים בנשק קר (מברג), תקפו את המתלונן ואיימו עליו באמצעות המברג, כל זאת בעת שהיה בגפו במשרד תחנת הדלק. הם חיפשו בכיסיו כסף, נטלו את כספו ונמלטו.

החומרה שבעבירת השוד אשר מבוצעת כלפי עובדי הלילה טמונה בפגיעה במי שנכון לשרת את הציבור, לפרנסתו, כשהוא נמצא לבדו באישון לילה, והוא חשוף לפגיעה. מכאן שעל בתי המשפט להעניק לו הגנה באמצעות ענישה ראויה (ע"פ 9647/09 **שור נ' מדינת ישראל** [14.10.10]).

יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון (כב' השופט א' שטיין) בע"פ 1062/19 **פלוגי נ' מדינת ישראל**

עמוד 5

(9.7.19):

"בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתה הרבה של עבירת שוד ועל הצורך להילחם במבצעייה ביד קשה תוך הטלת עונשים מרתיעים. דברים אלו נכונים שבעתיים כאשר מדובר בשוד המבוצע באישון ליל, כלפי אדם שמשרת את הציבור בהיותו חשוף לגחמות זדון של עבריינים שמחפשים טרף קל. שכיחותם של מקרים כגון דא מחייבת את בתי המשפט להירתם למאבק בתופעה מכוערת זו באמצעות ענישה קשה ובלתי מתפשרת".

(וראו גם בדבר כב' השופט י' דנציגר בע"פ 212/14 **יעקב נ' מדינת ישראל** (11.8.14), ובדברי כב' השופט נ' הנדל בע"פ 4812/12 **סעדייב נ' מדינת ישראל** [11.4.13]).

על החומרה הרבה שייחס המחוקק לעבירה זו ניתן אף ללמוד מהעונש שקבע בצדה - 20 שנות מאסר.

12. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 ט' לחוק), יש לתת את הדעת לכך שלעבירה קדם תכנון: הנאשמים הגיעו לתחנת הדלק לאחר שקיפלו את לוחית הרישוי של הקטנוע לשם מניעת זיהוי, המתינו במקום עד לשעת כושר שבה המתלונן יהיה במשרד בגפו, לשם ביצוע השוד. הנאשמים ביצעו בצוותא את עבירת השוד כשכל אחד מהם ביצע את חלקו. הנאשם 1 נשא עמו את המברג, פעל באלימות כלפי המתלונן בכך שהתנפל עליו, אחז בצווארו וחנק אותו. כמו כן הצמיד הנאשם 1 את המברג לצווארו ולבטנו של המתלונן. הנאשם 2 נטל מהמתלונן את הכסף שהוציא. בהמשך הנאשם 2 אף חיפש בכיסיו של המתלונן, בעוד הנאשם 1 אחז בצווארו של המתלונן והצמיד את המברג לצווארו ולבטנו. ניתן לראות בחלקו של הנאשם 1, אשר הביא עמו את המברג והיה זה שנקט באלימות, כחלק רב יותר במידת מה מזה של הנאשם 2. הנזק הפוטנציאלי מביצוע עבירת השוד הוא משמעותי שכן לא ניתן לצפות כיצד יתפתח אירוע אלים במהלך שוד, ובפרט כשמעשה השוד כלל התנהגות אלימה תוך איום באמצעות נשק קר, אשר יכול היה להסלים עד לכדי פגיעה בגוף. הנזק שנגרם בפועל הוא ממוני וכולל את סכום הכסף שנשדד מהמתלונן (₪ 550). כמו כן, מובן הדבר כי המתלונן חווה פגיעה רגשית נוכח תקיפתו בצוותא בשעת לילה במקום עבודתו. הנאשמים ביצעו את העבירה מתוך בצע כסף, ולא בשל מצוקה כלכלית קשה.

13. בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת יש לתת את הדעת לקביעת בית המשפט העליון כי "עבירת השוד היא עבירת אלימות קשה הפוגעת לא רק בנפגעי העבירה עצמם אלא גם בתחושת הביטחון של הציבור בכללותו ובית משפט זה עמד לא פעם על הצורך בעונשים ממשיים ההולמים את החומרה הרבה הגלומה בה ואת הנזקים הנגרמים בעטיה" (ע"פ 4125/14 **חרב נ' מדינת ישראל** [6.1.15]).

14. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר בפועל במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 5780/13 **בן אבו נ' מדינת ישראל** (16.7.14), התקבל ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות בעבירות שוד בנסיבות מחמירות והחזקת סכין. הנאשם נכנס לחנות מכולת כשהוא רעול פנים ואוחז בידו סכין, הורה למתלונן למסור לו את הכסף והצמיד את הסכין צווארו. לנאשם עבר פלילי עשיר והוא ריצה מספר מאסרים קודמים. בית המשפט העליון קבע **מתחם שבין 30 ל- 60 חודשי מאסר** והעמיד את עונשו של הנאשם על **45 חודשי מאסר בפועל**.

ב. בע"פ 5034/13 **דזלילוב נ' מדינת ישראל** (17.9.14), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע,

לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות והחזקת סכין. הנאשם נכנס לפיצוציה כשהוא רעול פנים ומצויד בסכין, הניף את הסכין שהייתה ברשותו לעבר המתלונן, ודרש באיומי סכין כי ייתן לו סיגריות. בהמשך, הנאשם גנב כסף ופריטים שונים מהחנות ונמלט מהמקום. לחובת הנאשם עבר פלילי עשיר, הכולל הרשעות בעשרות עבירות רכוש ואלימות. הוא ריצה מספר עונשי מאסר, ואת העבירות ביצע זמן קצר לאחר שחרורו ממאסר. **נידון ל- 40 חודשי מאסר בפועל** והפעלת מאסר על תנאי (סה"כ 52 חודשי מאסר).

ג. בע"פ 9157/10 **אגבריה נ' מדינת ישראל** (15.1.12), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירת שוד בנסיבות מחמירות וקבלת דבר בתחבולה. הנאשם ואחר הגיעו בשעת לילה לתחנת דלק, האחר ביקש מהמתדלק למלא מיכל דלק והתחייב לשלם במזומן. כאשר המתדלק ביקש תשלום, אמר לו האחר כי מיד ייתן לו את הכסף. בשלב זה יצאו הנאשם והאחר מהרכב, הנאשם הצמיד סכין לצווארו של המתדלק והאחר דרש מהמתלונן את כספו. המתלונן נתן לשניים כסף מזומן שהיה בידיו. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **36 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון קבע כי מתדלקים ובפרט אלו העובדים בלילה זקוקים להגנת בית המשפט ודחה את ערעור הנאשם.

ד. בע"פ 6001/13 **קסה נ' מדינת ישראל** (29.1.14), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בניסיון שוד בנסיבות מחמירות. הנאשם הגיע לחנות נוחות בשעת לילה כשהוא שתוי ומחזיק על גופו סכין מתקפלת. כשסירב המוכר למכור לו בקבוק בירה, שלף הנאשם מכיסו את הסכין, הניף את הסכין כלפי המתלונן, איים עליו בתנועות של דקירה ודרש ממנו בצעקות ובקללות שיתן לו כסף. המתלונן לא הצליח לפתוח את הקופה ולבסוף נמלט הנאשם מהמקום. בית המשפט המחוזי **קבע מתחם עונש בין שנתיים ל-5 שנות מאסר בפועל**. הנאשם בגיר צעיר, בעל עבר פלילי, **נידון ל- 33 חודשי מאסר בפועל**.

ה. בע"פ 1062/19 **פלוני נ' מדינת ישראל** (9.7.19) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם, **קטין בעת ביצוע העבירה**, אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, והפרעת שוטר במילוי תפקידו. הנאשם הגיע לחנות נוחות בשעת לילה עם אחר, כשפניהם מוסתרות והם אוחזים באקדחי דמה. הנאשם כיוון את אקדח הדמה לעבר המתלונן, היכה אותו באגרופ בפניו, אחז בצווארו והורה לו לפתוח את הקופה. האחר איים על המתלונן באמצעות בקבוק זכוכית. המתלונן מסר להם סך של 1,992 ₪. הנאשם נטל עוד 104 חפיסות סיגריות. הנאשם ללא עבר פלילי, התסקירים לא באו בהמלצה טיפולית. **נדון ל-24 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון הפחית ברכיב הפיצוי, לסך של 30,000 ₪ (חלף 50,000 ₪).

ו. בע"פ 7459/12 **שיבר נ' מדינת ישראל** (20.06.13), התקבל ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד מזוין. הנאשם נכנס לפנות בוקר לחנות תחנת דלק כשפניו מכוסות בכובע גרב שחור, וכשהוא מציג למוכר סכין שהייתה ברשותו, והורה לו למלא את תכולת הקופה בשקית שהייתה ברשותו. לאחר שהמתלונן מסר למערער כ-900 ₪, הכניס המערער לשקית כמאה קופסאות סיגריות שהוצבו על המדפים. טרם יציאתו מן החנות התרה במתלונן שלא ללחוץ על לחצן המצוקה ואיים עליו. הנאשם צעיר הסובל מהתמכרות להימורים. החל בהליך שיקומי בכלא. נוכח שיקומו האפשרי הקל בית המשפט העליון בעונשו והעמידו אותו על **24 חודשי מאסר בפועל** חלף 30 חודשים.

ז. בע"פ 7240/13 סבהט נגד מדינת ישראל (18.5.14), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בשוד מזוין. הנאשם נכנס לחדר פנימי בתחנת דלק, כשהוא רעול פנים, עוטה כפפות ובידו האחת החזיק בשבר חרס חד. ניגש למתלונן, הצמיד את שבר החרס לצווארו, דרש ממנו שיביא לו כסף, ולבסוף נטל מהשולחן 300 ₪ ומכשיר טלפון נייד של המתלונן. ביהמ"ש המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין שנת מאסר ל-3 שנות מאסר. הנאשם בגיר צעיר, בעל נסיבות חיים לא פשוטות אשר שירות המבחן המליץ כי ידון לצו מבחן. **נידון ל-18 חודשי מאסר בפועל.**

ח. בע"פ 5946/15 בזונך נ' מדינת ישראל (2.3.16), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד מזוין. הנאשם נכנס לחנות נוחות בתחנת דלק בשעת לילה, בה שהו שני מוכרים. זמן קצר לאחר כניסתו לחנות, ניפץ הנאשם בקבוק זכוכית על הדלפק בסמוך למוכרים, נכנס מאחורי הדלפק כשבידו שבר בקבוק, אחז בצווארו של אחד המוכרים ודרש את פדיון החנות. הנאשם נטל מידי המוכר סכום כסף, הורה למוכרים לכבות את מצלמות האבטחה ועזב את המקום. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל. הנאשם ללא עבר פלילי, השתלב בטיפול בשירות המבחן אשר המליץ על העמדתו של הנאשם בצו מבחן. על הנאשם הוטל עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

ט. בת"פ 26039-07-17 מדינת ישראל נ' קוקה (26.4.18), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירת שוד מזוין. הנאשם הגיע לתחנת דלק כשכובע קפוצ'ון לראשו ועל פניו צעיף כדי להסתיר את זהותו. הנאשם נכנס לחנות נוחות בתחנת הדלק, שלף סכין שאותה הביא עמו, כיוונה לעבר המוכר ודרש ממנו את הכסף מהקופה. המתלונן שחשש פן יבולע לו, מסר לנאשם את כל השטרות שהיו בקופה וקופסאות סיגריות. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 22 ל-54 חודשי מאסר בפועל. הנאשם מכור לסמים ובעל עבר פלילי, נדון לעונש של 36 חודשי מאסר בפועל וכן הופעל עונש מאסר מותנה בן 6 חודשים במצטבר (סה"כ 42 חודשים).

י. בת"פ 26238-11-18 מדינת ישראל נ' אבו אלקיעאן (2.9.19) הורשעו שלושה נאשמים על פי הודאתם בעבירות של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, שינוי זהות של רכב והפרת הוראה חוקית. הנאשמים החליטו לשדוד תחנת דלק, הצטיידו ברכב, כובעי גרב, חפץ נחזה להיות מספריים ועוד. החליפו את לוחית הרישוי של הרכב. הגיעו בשעת לילה לתחנת הדלק, כשאחד מהם רעול פנים ואוחז במספריים, תפסו את המתדלק בצווארו, ובאיומים ותוך שהם אוחזים בו ומצמידים את החפץ הנחזה להיות מספריים למתדלק, ניסו לשדוד את המקום. ניידות משטרה הגיעו למקום, והנאשמים נעצרו. **נקבע מתחם שבין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל.** הנאשמים 1 ו-3 בעלי עבר פלילי. נאשם 2 נעדר עבר פלילי. **נאשמים 1 ו-3 נדונו ל-28 חודשי מאסר בפועל, ונאשם 2 נדון ל-24 חודשי מאסר בפועל.**

15. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי **מתחם העונש ההולם הוא החל מ-20 חודשי מאסר בפועל ועד ל-50 חודשי מאסר בפועל.**

16. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

גזירת העונש המתאים לנאשמים

17. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא').

בכל הנוגע לנאשם 1, מן הראוי לתת את הדעת לכך שהנאשם 1 רווק, בן 23, שטרם מעצרו התגורר בבית משפחתו. הנאשם סיים 12 שנות לימוד ועבד באופן בלתי יציב. אף שהנאשם עצור בגין תיק זה, לאחר שביקש לשוב ולהיעצר בעקבות קושי שעלה בחלופת המעצר, יש להניח כי עונש מאסר ממושך יקשה עליו להיות המאסר ראשון עבורו. הנאשם הודה בביצוע העבירה ואולם בפני שירות המבחן התקשה ליטול אחריות ממשית לעבירה, כשמסר שבעת ביצוע העבירה היה בגילופין ואינו זוכר את פרטי אירוע העבירה. לצד זאת הביע חרטה והתייחס באופן ראשוני להשלכות מעשיו על נפגע העבירה. הנאשם שלל נזקקות טיפולית ושירות המבחן לא המליץ על שילובו בהליך שיקומי, אלא המליץ על ענישה מוחשית וקונקרטיה של ממש, בעלת גבולות ברורים, שתחדד עבורו את גבולות החוק, את חומרת התנהגותו והפגיעה בקורבן העבירה. לנאשם אין הרשעות קודמות. לחובתו עבר תעבורתי שאינו מכביד.

בכל הנוגע לנאשם 2, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם צעיר, בן 20, רווק, שאין לחובתו הרשעות קודמות. הנאשם עובד כיום בתפקיד עוזר נהג. הוא הודה באשמה בבית המשפט והביע צער על מעשיו. בפני שירות המבחן הנאשם ביטא עמדות נוקשות, התקשה להתייחס לבעייתיות הקשורה לביצוע העבירה וצמצם ממידת אחריותו. עם זאת, מדובר במי שאינו בעל ערכים עברייניים מגובשים. הנאשם לקח בחלק בקבוצה טיפולית המיועדת לעצורי בית, אם כי מיעט להשתתף בשיח הקבוצתי. שירות המבחן סבר כי לא נוצר פתח להתערבות טיפולית, והמליץ להטיל עליו ענישה מוחשית וקונקרטיה של ממש, שתחדד עבורו את חומרת התנהגותו והפגיעה בקורבן העבירה. מובן הדבר כי עונש מאסר ראשון יקשה על הנאשם ועל משפחתו.

18. עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לה להערכת שירות המבחן לקיומו של סיכון ברמה בינונית להישנות ביצוע עבירות אלימות לגבי שני הנאשמים. לגבי הנאשם 1 התרשם שירות המבחן מנוקשות מחשבתית, השלכת אחריות למצבו, צריכת אלכוהול באופן לא מבוקר וקושי בהפעלת שיקול דעת מותאם.

19. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם 1 עונש במרכזו של השליש התחתון של המתחם, ועל הנאשם 2, שהוא צעיר יותר, התסקיר בעניינו חיובי יותר, וחלקו במעשים היה מעט נמוך יותר, עונש קרוב לרף התחתון של המתחם. זאת לצד עונשים צופים פני עתיד. כמו כן יש לחייב את הנאשמים בפיצוי למתלונן בשל עוגמת הנפש שגרמו לו. בהתאם לסעיף 39 בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, יש להורות על חילוט הקטנוע שבאמצעותו בוצעה העבירה, ובנסיבות אלה אין מקום להורות אף על קנס כספי.

סוף דבר

20. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

נאשם 1

א. **25 חודשי מאסר בפועל,** בניכוי ימי מעצרו, מיום 7.8.18 עד 25.11.18, ומיום 7.4.19 ועד למועד מתן גזר הדין.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר כל עבירת אלימות מסוג פשע, או עבירת רכוש מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנה מיום שחרורו מן המאסר כל עבירת אלימות מסוג עוון, או עבירת רכוש מסוג עוון.

ד. פיצוי בסך 2,500 ₪ למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.1.20. הפיצוי יועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי. לבקשת הנאשם 1, ככל שקיימת הפקדה בהליך המ"ת, ישולם הפיצוי מתוך ההפקדה, והיתרה תושב למפקיד, בכפוף לכל הוראה חוקית.

נאשם 2

- א. **21 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.8.18 עד 7.10.18.
- הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית הסוהר הדרים ביום 8.12.19 עד השעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: 08-9787377, 08-9787336.
- הערבויות ותנאי השחרור יותרו על כנם עד להתייצבות הנאשם למאסרו.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר כל עבירת אלימות מסוג פשע או עבירת רכוש מסוג פשע.
- ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנה מיום שחרורו מן המאסר כל עבירת אלימות מסוג עוון, או עבירת רכוש מסוג עוון.
- ד. פיצוי בסך 2,500 ₪ למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.1.20. הפיצוי יועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.
- הכסף שנתפס בסך של 640 ₪ ו-240 ₪ יושב למתלונן.
- הקטנוע, מ.ר. 1774579, יחולט.
- מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.
- זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, ז' ז' חשוון תש"פ, 05 נובמבר 2019, בנוכחות הצדדים.